

Vurdering av konsekvenser for biologisk mangfold knyttet til tiltak i Semsveien 55, Asker kommune

Terje Blindheim

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag for Eva Sjue i Felix Arkitekter AS og Arne Flaten i Elim AS utført kartlegging av biologisk mangfold i tilknytning til eiendommen Semsveien 55 i Asker kommune. Det er blitt gjort vurderinger av hvilke konsekvenser bygging av boliger og oppgradering av turvei vil kunne ha for de biologiske verdiene i området. En eksisterende naturtypelokalitet ([Askereelva- BN00047772](#)) med verdi Svært viktig (A verdi) er registrert i området. Grenser og verdi er ikke forandret for lokaliteten, men tilleggsregistreringer på areal i tilknytning til mulige inngrep er utført. Disse registreringene bekrefter områdets svært høye naturkvaliteter.

Planlagte tiltak vil kunne utføres med små negative konsekvenser gitt at omfanget av dem ikke blir større enn det som er skissert i denne rapporten.

Nøkkelord

Asker
Akershus
Askereelva
Vassdrag
Utbygging
Regulering
Turvei
Rødlistearter

Omslag

Flommarksskog på østsiden av elva sør for turvei. Foto: Terje Blindheim

ISSN: 1893-2851

ISBN: 978-82-8209-296-8

BioFokus-notat 2013-15

Tittel

Vurdering av konsekvenser for biologisk mangfold knyttet til tiltak i Semsveien 55, Asker kommune

Forfatter

Terje Blindheim

Dato

29. august 2013

Antall sider

12 sider

Refereres som

Blindheim, T. 2013. Vurdering av konsekvenser for biologisk mangfold knyttet til tiltak i Semsveien 55, Asker kommune. BioFokus-notat 2013-15. ISBN 978-82-8209-296-8. Stiftelsen BioFokus. Oslo

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder dette notatet "levende" linker.

Oppdragsgivere

Felix Arkitekter AS

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig. Andre BioFokus rapporter og notater kan lastes ned fra: <http://lager.biofokus.no/web/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadallèen 21, 0349 OSLO

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Innholdsfortegnelse

Bakgrunn	4
Metode	4
Resultater	4
Registrert naturtypelokalitet og rødlistearter	4
Svartelistede arter	7
Planlagte tiltak	7
Bebyggelse	7
Åpning av bekk	8
Turveier	8
Ny turvei langs vestsiden av Askerelva	8
Utbedring av eksisterende turvei	9
Oppsummering/konklusjon	11

Flommarksskog i søndre del av planområdet

Bakgrunn

Et område på vestsiden av Askerelva ved Semsveien 55 er planlagt for lavblokkbegyggelse. Grensene for influensområdet til tiltaket er vist i figur 1 under. I tilknytning til prosjektet har kommunen kommet med ønske om opprusting av eksisterende turvei som benyttes til Jansløkka skole. Det planlegges også ny sti langs elva mellom elv og nybygg. I forbindelse med byggeplanene ble det avholdt en befaring 24. mai 2013 hvor arkitekt, utbygger, kommune, grunneier i sør og biolog v/ Terje Blindheim (BioFokus) møttes for å drøfte utfordringer knyttet særlig til turstien, men også øvrig areal.

Metode

Det ble utført feltarbeid i området 24. mai 2013 av Terje Blindheim i forbindelse med befaring, samt at Torbjørn Høitomt og Arne Laugsand 23. mai. Hele området innenfor gul stiplet linje i figur 1 nedenfor ble befart. Området ble undersøkt for rødlistede og sjeldne arter, samt vurdert som naturtype i henhold til DN håndbok 13 fra Miljødirektoratet. Kartlegging av svartelistede arter inngikk i undersøkelsen.

Resultater

Det er et skarpt skille i naturkvaliteter mellom de arealene som ligger innenfor naturtypelokaliteten som er avmerket i figur 1 og beskrevet nedenfor, og øvrige arealer vest for denne lokaliteten. På vestsiden av elva står det bygninger på en gammel fylling i et område som tidligere har vært en del av en større elveslette. Det er også mye ikke opparbeidede arealer i tilknytning til bygningene.

Registrert naturtypelokalitet og rødlistearter

Hele Askerelva inkludert dens kantsoner er fra Sems vann til Asker sentrum vurdert som en svært viktig naturtypelokalitet. I boksen nedenfor vises et utdrag fra naturtypebeskrivelsen som ligger i Naturbase per i dag.

Forholdsvis stor gråor heggeskog med innslag av en del alm, ask og lønn. Mindre og spredt med gran, eik, bjørk, osp, svartor, hegg, rogn, selje, hassel og lønn. Skogen er flersjiktet med god spredning. Skogen er ikke gammel, men inneholder død ved i alle nedbrytningsstadier, mye gadd av gråor og almesykedrept alm. De største granene (kun noen få i sør) var ca. 70 cm i diameter. Enkelte bjørk, ask og eik hadde en diameter på opptil 70 cm. Det finnes noe rasmark lang deler av elva som renner gjennom hele biotopen. Enkelte kalkrike bergvegger med en krevende moseflora. Gammel høyspent som tidligere gikk gjennom området er nå fjernet og gata vokser til med stedegen løvskog. Det er svært sjelden å finne såpass store og sammenhengende løvskogsbelter med godt vannførende elv, rikt jordsmonn og velvoksen skog i lavlandet i Indre Oslofjord. **Området må derfor sees på som svært viktig både i naturtypesammenheng og i vilt sammenheng.**

Verdivurderingen og avgrensningen av den delen av lokalitet Askerelva som nå er vurdert opprettholdes. I forbindelse med nytt feltarbeid ble det gjort funn av en rekke rødlistede arter i flere deler av området. Skrukkeøre (NT) ble registrert

på almegadd rett ved broen, almekullsopp (NT) finnes på gadd av ask som står langs vestsiden av elva. Rett nord for broen på østsiden av elva ble vierkjuke (VU) funnet på gråor. Dette er en forholdsvis sjelden art som ikke er funnet i Akershus tidligere. Pelsblæremose (VU) vokser spredt på en rekke trær av alm, ask og lønn. De kalkrike bergene er svært rike på til dels sjeldne mosearter. Den flate delen av skogen må kunne betegnes som en flommarkspåvirket or-askeskog, stedvis med noe kildepreg i nedkant av den vestvendte skråningen. Denne typen miljøer er svært sjelden forekommende og er svært truet naturtype. Bildene nedenfor dokumenterer ytterligere hvilke kvaliteter som finnes.

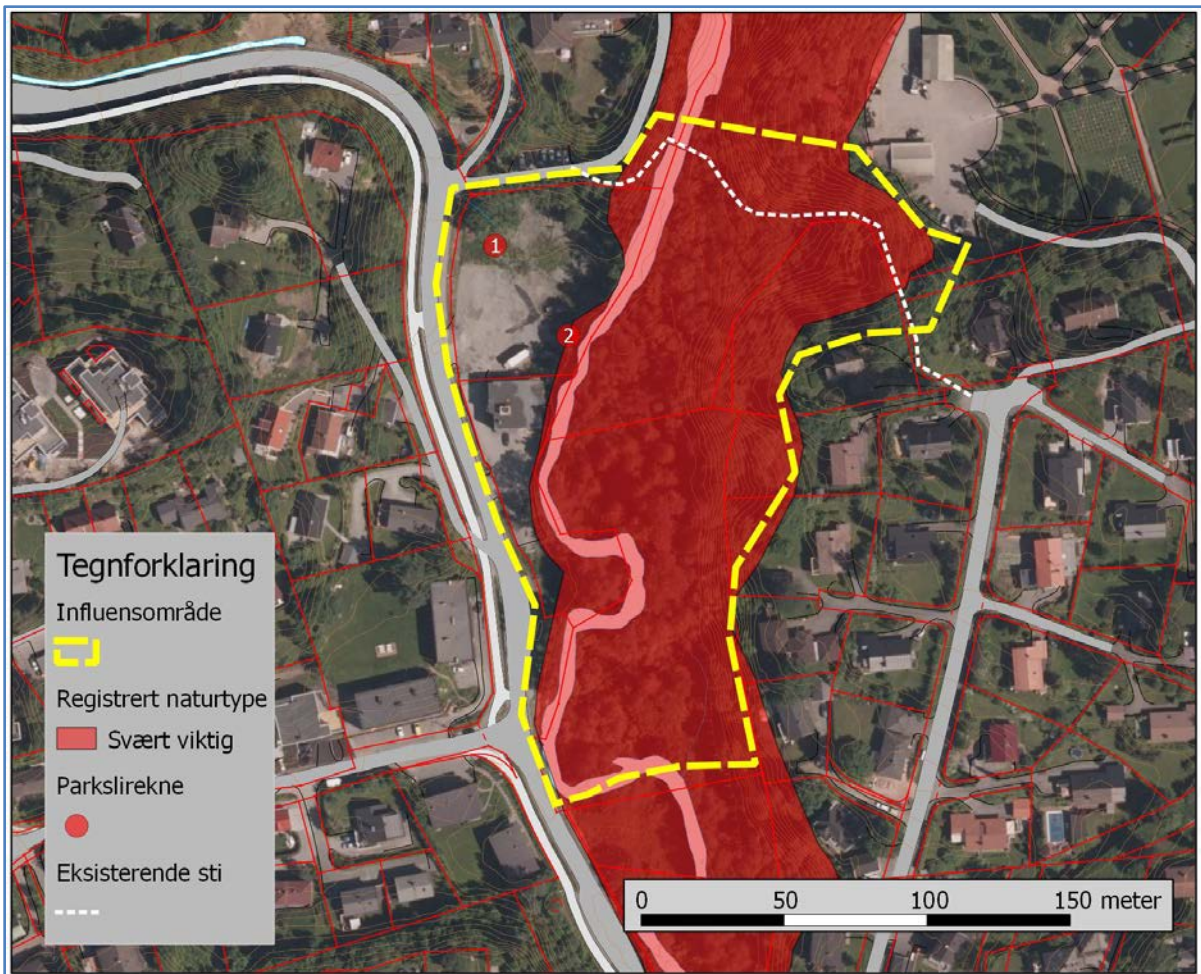

Askerelva sett fra gangbro, sørøver.

Til venstre sumpkarse i kildepåvirket område av lokaliteten og til høyre skrukkeøre på død alm.

Avgrensningen av lokaliteten omfatter i hovedsak ytterkant av skogen i området. På vestsiden av elva er det kun en smal trerekke som står i kanten av en kunstig opparbeidet steinfylling. Her finnes det ikke naturlig vegetasjon. Der elva i sør går inn i en meandersving er det noe mer intakt vegetasjon også på vestsiden av elva, som der er inkludert i lokaliteten.

Figur 1. kart over tiltaksområde med gul stiple linje.

Svartelistede arter

Den svartelistede arten parkslirekne som er vurdert å ha svært høy økologisk risiko med stort spredningspotensial og ødeleggende effekt på stedegen vegetasjon, ble kartlagt på to steder, se punkter i figur 1 over. Lokalitet 1 måler 50-100 m² mens lokalitet 2 kun utgjør noen få skudd.

I forbindelse med tiltak i området hvor parkslirekne finnes er det svært viktig at denne arten ikke spres til nye steder om masser kjøres bort eller mellomlagres andre steder. Det beste er om infiserte masser brukes på stedet og da under bygg, veier eller plen som skal klippes regelmessig.

Planlagte tiltak og aktuelle hensyn

Bebyggelse

Det er planlagt bebyggelse på vestsiden av elva, men det er ikke kjent i detalj hvordan bebyggelse og infrastruktur skal plasseres. Det er ingen biologiske kvaliteter i området som er planlagt utbygd. Tilgrensende arealer har imidlertid store verdier slik at det vil være svært viktig at alt areal innenfor registrert naturtype ikke blir berørt på noen måte. En kantsone på vestsiden med naturlig tre- og busksjikt vil være spesielt viktig som en buffer mellom den planlagte

bebyggelsen og den verdifulle naturen på østsiden av elva. Det er viktig at elva i anleggsperioden ikke tilslammes da det bl. a. finnes elvemusling lenger ned i vassdraget. Se også kapittel om svartelistede arter over.

Åpning av bekk

En mindre bekk som kommer fra Kattugledalen nord-vest for Semsveien 55 er lagt i rør gjennom planområdet. Det ble diskutert på befaringen 24. mai om denne kunne åpnes.

For biologisk mangfold vil det være udelt positivt om bekken kan legges åpen over den nordre delen av eiendommen for så å vinkles inn i Askerelva medløps. Kantsoner kan i så fall med fordel være åpen engvegetasjon med arter som finnes inntil vassdraget. Kulper eller bukter i elveløpet vil øke variasjonen av planter og dyr som kan ta i bruk en slik nyanlagt bekkestreng.

Turveier

Ny turvei langs vestsiden av Askerelva

Det er et ønske fra kommunens side å anlegge ny turvei langs Askerelvas vestside. Et slikt tiltak vil være uproblematisk innenfor planområdet dersom veien legges noe fra elvekanten slik at trevegetasjonen som nå har etablert seg her ikke forringes og stedvis kan videreutvikles. Turveien kan legges i bro over en evt. nyåpnet Kattugla bekk og kobles på eksisterende sti nord for denne. I dette området er det generelt mindre naturkvaliteter enn øst for bekken, men kantsonen med edelløvtrær mot elva bør få utvikle seg og bre seg noe ut. En turvei bør derfor ikke legges for nærme elva slik at det oppstår unødige konfliktsituasjoner i fremtiden.

Bildet viser arealene på vestsiden av bekken fra skråningen i nord og sørover mot eksisterende bygg. Det er ønskelig at en større del av kantsonen kan revegeteres med naturlig trevegetasjon av ask, alm, lønn og or. Det er derfor viktig at ikke turvei og bygninger legges for nærme elva.

Utbedring av eksisterende turvei

Eksisterende turvei er vist med hvitstiplet linje i figur 1 over. Dagens sti er forholdsvis skånsomt lagt i terrenget på vestsiden av elva. Her går stien i en bratt skråning som leder ut på broen. Det er satt opp gjerde mot elva. På østsiden av elva er turveien langt bredere og veien er her bygd opp på tilkjørte masser, se bilder under. Det er et ønske fra kommunenes side at denne turveien kan gjøres tilgjengelig på en måte som gjør det mulig å brøyte den om vinteren, strø m.m. I teksten nedenfor diskuteres tiltak som er nødvendige for å kunne få til dette uten å skade naturverdiene.

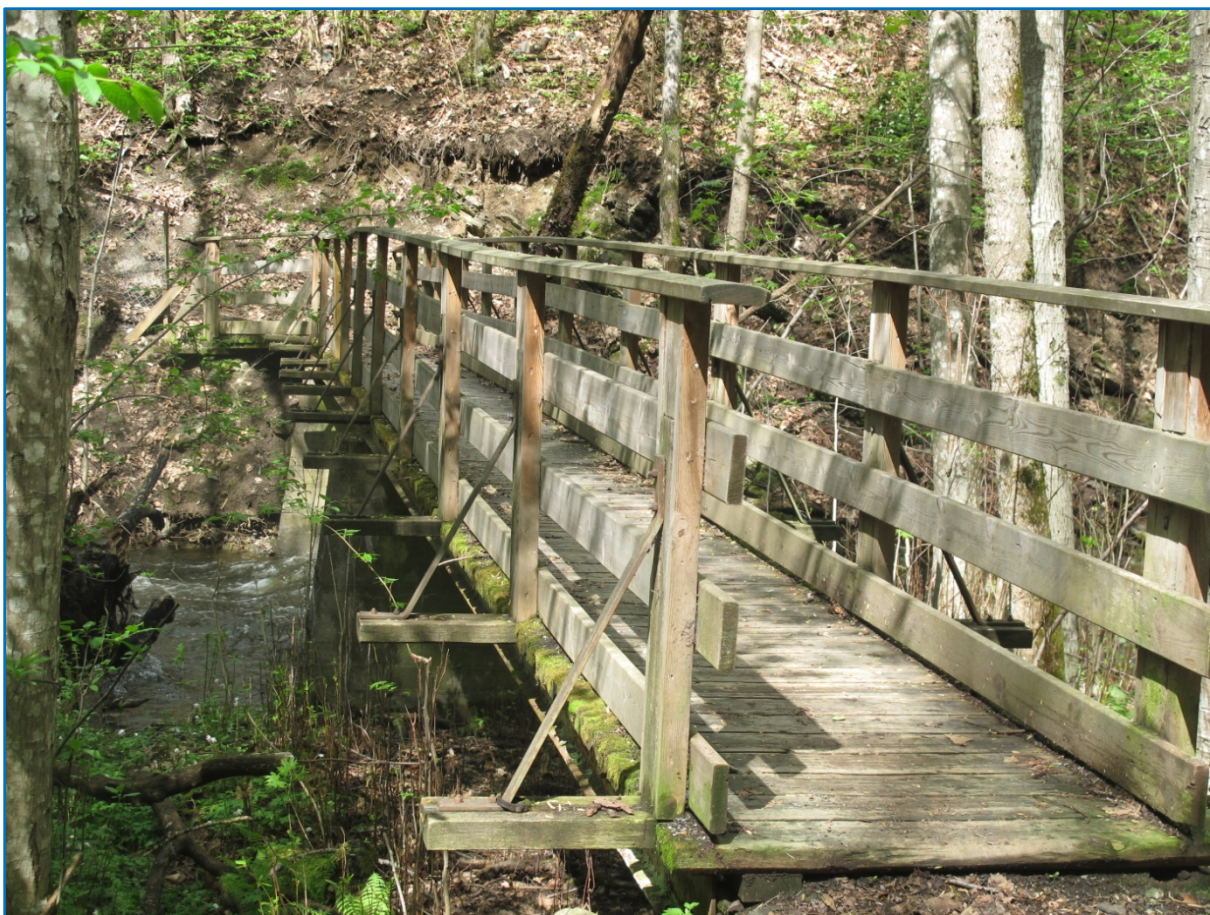
Bildet til venstre viser stien på vestsiden av elva og bildet til høyre viser den mer opparbeidete turveien på østsiden av elva.

I umiddelbar nærhet til eksisterende turvei, der disse grenser til naturlig vegetasjon, bergvegger og trær finnes rødlistede og sjeldne arter. Det er derfor

viktig for de biologiske verdiene at turveiene ikke utvides eller at dette gjøres på en skånsom måte.

Stien som går på vestsiden av veien lar seg trolig kun utvide innover mot skråningen. Utenfor gjerdet er det svært bratt og det vil kreve mye arbeid og arealer og få til en god støttemur her. Skråningen på vestsiden av stien har naturlig vegetasjon og er løsmasserik med lite fjell. Det er derfor mulig å grave forsiktig inn i skråningen og så sette opp en forstøtning av stokker for å hindre utglidning av masser ned på stien. Det bør ikke være nødvendig å grave mer enn 20-30 cm for å kunne passere med nødvendig utstyr for måking og strøing. En stor bjørk står midt i nedfarten til broen, se bilde over. Det vurderes som et akseptabelt inngrep å fjerne dette ene treet dersom det er nødvendig for å få til en nøktern utvidelse av stien. Det er viktig å påpeke at de negative konsekvensene for biologisk mangfold blir store i et så verdifullt område dersom inngrepet vokser. For å nå et mål om en nøktern utvidelse bør arbeidet gjøres manuelt og maskiner som evt. brukes må ikke være større enn stiens ferdige bredde.

Broen som går over elva ser ut til å kunne utvides noe uten at det er nødvendig med ytterligere fundamentering etc. Også her er det viktig med en skånsom justering som ikke beslaglegger mer areal, verken i byggefase eller til slutt. Det vil være fullt mulig å komme til broen fra øst med bil på den større turveien som allerede ligger her.

Bildet viser broen over elva sett fra øst mot vest.

Turveien på østsiden av veien bør kunne utbedres uten at det skal være nødvendig å beslaglegge ytterligere arealer. Det er særlig viktig at skråningen ovenfor veien ikke berøres. Her er det intakt vegetasjon med potensiale for bl. a. sjeldne og truede markboende sopp. På sørsiden av veien dekker den gamle fyllingen en del mer areal enn bare veien. Denne fyllingen bør benyttes til evt. fundamentering dersom dette skulle være nødvendig. Det må i så fall påses at den lille dalgangen nedenfor fyllingen ikke blir ytterligere gjenfylt av masser.

Overflatevann som kommer fra asfalterte arealer nordøst for undersøkelsesområdet kan med fordel ledes under veien og ned i den lille dalen langs veien. Dersom dette fører til erosjons- og sedimentasjonsproblemer som skader viktige deler av lokaliteten må det vurderes om overflatevannet fra de asfalterte arealene må ledes andre steder.

Oppsummering/konklusjon

Dersom de råd som er gitt i dette notatet følges bør det være mulig å tilrettelegge for boligbygging i Semsveien 55, samt oppgradere og nyanlegge turveier i nærområdet, uten at dette går på bekostning av biologiske verdier. Dette forutsetter at det ikke gjøres inngrep i naturlig mark og vegetasjon innenfor naturtypelokaliteten og at kantsonen mot elva på vestsiden får utvikles med naturlig vegetasjon. En utbygging og oppgradering av stier som ødelegger

selv mindre biter av den registrerte naturtypelokaliteten i området vil ha store negative konsekvenser da det er snakk om en svært verdifull lokalitet.

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetning av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>